

Op weg naar vernieuwd armoedebeleid

Domeinvergadering Sociaal 8 oktober 2024

Jaap Leijen - beleidsadviseur Armoede

Gemeente Maastricht

Wat gaan we met u delen

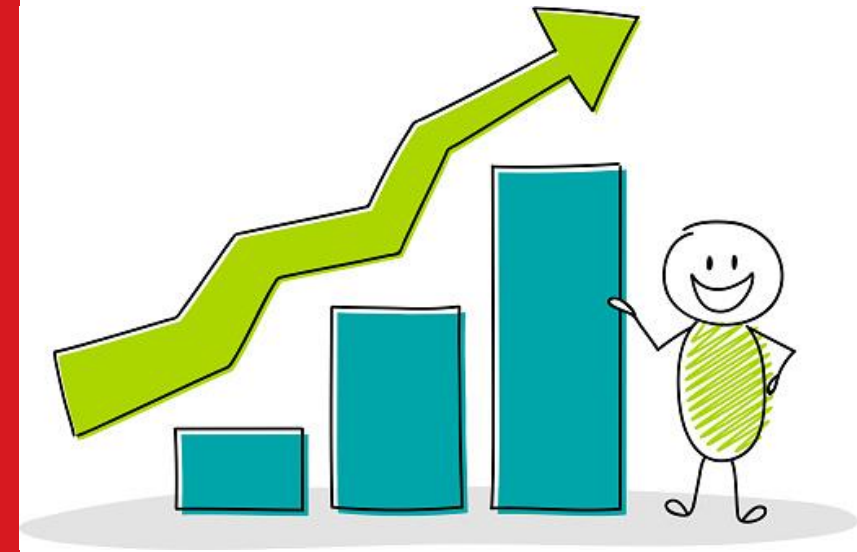
- Wat zien we?
Kerncijfers armoede (in perspectief), in 5 vragen aan uw raad
- Wat doen we?
Het huidige beleid in het kort
- Wat kunnen we?
De beïnvloedingssfeer van de gemeente
- Wat gaan we doen?
Het proces naar vernieuwd beleid

Wat zien we?

*De cijfers in 5 vragen**

* De vragen volgen tijdens de presentatie

Wat doen we?

*Het huidige beleid in het
kort*

Beleid in het kort

De knoop ontwarren! *Aanvalsplan armoede en schuldhulpverlening 2020 - 2024*

- Taboe op armoede doorbreken
 - Voorlichting via websites (bv <https://www.socialezaken-mh.nl/tegemoetkomingen-en-voorzieningen>), folders en campagnes (bv Volwassenenfonds, Q1 2025 Geldift)
 - Laagdrempelige, persoonlijke voorlichting in eigen omgeving (wijkservicepunten)
 - Inzet intermediairs (welzijnswerkers, budgetcoaches, etc.)
- Minder mensen in de schulden(stress)
 - Feitelijk: uitvoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) – Wgs draagt gemeenten op schuldhulpverlening aan onze inwoners te bieden. Deze wettelijke taak is gedelegeerd aan de Kredietbank Limburg.
- Vroegsignalering en preventie van schulden
 - Vroegsignalering: applicaties + eropaf-team Trajekt en KBL
 - Preventie: financiële educatie (bv Moneyways), intermediairs (bv Thuisadministratie)

Beleid in het kort

De knoop ontwarren! *Aanvalsplan armoede en schuldhulpverlening 2020 - 2024*

- Optimale benutting materiële ondersteuning (tegengaan non-gebruik)
 - Landelijke regelingen (toeslagen) en lokale regelingen (bv kwijtschelding gemeenteheffingen, Volwassenenfonds, Stichting Leergeld)
 - Communicatie over en screening op regelingen (binnenkort eenduidig via www.geldfit.nl)
- Versterken van het netwerk
 - Bv convenant Beschermingsbewind, structureel overleg partnerorganisaties – op bestuurlijk niveau (TEFAF) én op uitvoerend niveau (Samen uit de min), met woningcorporaties, met SZMH
- Extra aandacht voor kinderen in armoede
 - Kansenongelijkheid onder kinderen verminderen

Wat kunnen we?

*De beïnvloedingssfeer
van de gemeente*

Onderdelen gemeentelijke hulp

Onderdeel I Inkomensondersteuning

Onderdeel II Schuldhulpverlening

Onderdeel III Lokale ondersteuning minima

ONDERDEEL I INKOMENSONDERSTEUNING

Artikel 20 Grondwet

1. De bestaanszekerheid der bevolking en spreiding van welvaart zijn voorwerp van zorg der overheid.
2. De wet stelt regels omtrent de aanspraken op sociale zekerheid.
3. Nederlanders hier te lande, die niet in het bestaan kunnen voorzien, hebben een bij de wet te regelen recht op bijstand van overheidswege.

Inkomenspolitiek is
voorbehouden aan het Rijk

Inkomensbeleid = Rijksbeleid

- Basis: Participatiewet (Pw)
- Algemene bijstand (hoofdstuk 3 Pw): 'basisinkomen' voor minima
- Aanvullende inkomensondersteuning:
 - Bijzondere bijstand (artikel 35 Pw)
 - Individuele inkomenstoeslag (artikel 36 Pw)
 - Studietoeslag (artikel 36b Pw)

Onderdeel I Inkomensondersteuning

Onderdeel II Schuldhulpverlening

Onderdeel III Lokale ondersteuning minima

ONDERDEEL II SCHULDHULPVERLENING & SOCIALE KREDIETVERSTREKKING

Schuldhulpverlening en sociale kredietverstrekking

- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)
- Wgs verplicht gemeente tot uitvoering schuldhulpverlening:
 - integraal, dus inclusief vroegsignalering
 - preventie
 - wacht- en doorlooptijden
 - beschikking met plan van aanpak
- Landelijke afspraken basisdienstverlening schuldhulpverlening (maart 2024): meer uniformiteit in het proces
- Strategiebepaling en uitvoering liggen bij de Kredietbank Limburg (op basis van gemeenschappelijke regeling)
- Besluit bijstandverlening zelfstandigen (BBZ): krediet voor zelfstandigen

Onderdeel I Inkomensondersteuning

Onderdeel II Schuldhulpverlening

Onderdeel III Lokale ondersteuning minima

ONDERDEEL III

LOKALE ONDERSTEUNING MINIMA

Gemeentelijk minimabeleid

- Kwijtschelding aan minima lokale heffingen
- Collectieve zorgverzekering voor minima
- Meedoenregelingen (focus op kinderen) – met name via armoedeorganisaties (onze partners), voorbeelden:
 - Volwassenenfonds Sport en Cultuur
 - Jeugdfonds Sport en Cultuur
 - Stichting Leergeld
 - Stichting Kindhulp Maastricht (voorheen Fietsbank)

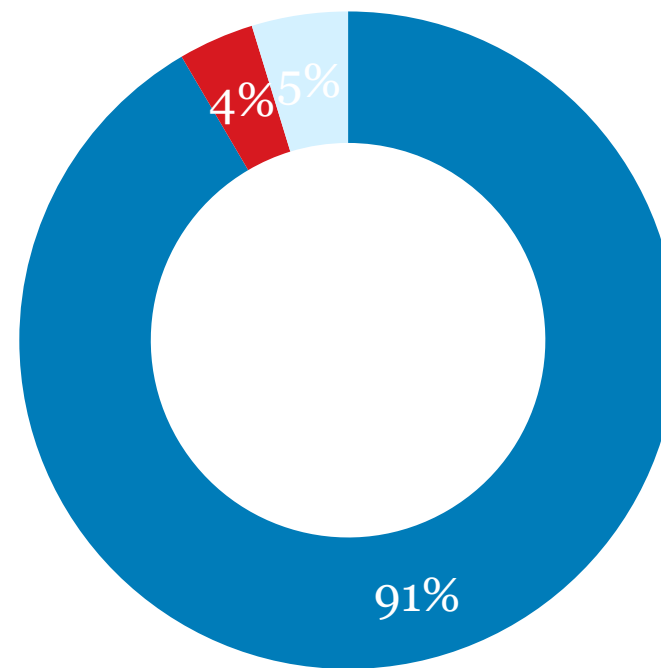

Structurele realisaties Maastricht 2023 armoede & schulden (taakveld 6.3)

Totaal	70 miljoen euro
Inkomensondersteuning (incl aanvullend)	64,1 miljoen euro (waarvan 5,1 miljoen euro aanvullend)
Schuldhelpverlening	2,6 miljoen euro
Gemeentelijk armoedebeleid	3,3 miljoen euro • 2,2 miljoen euro kwijtschelding belastingen • 0,05 miljoen euro lijkbezorging • 1,1 miljoen euro meedoenregelingen, preventie en collectieve zorgverzekering)

Budgetten armoede & schulden

■ Inkomensondersteuning

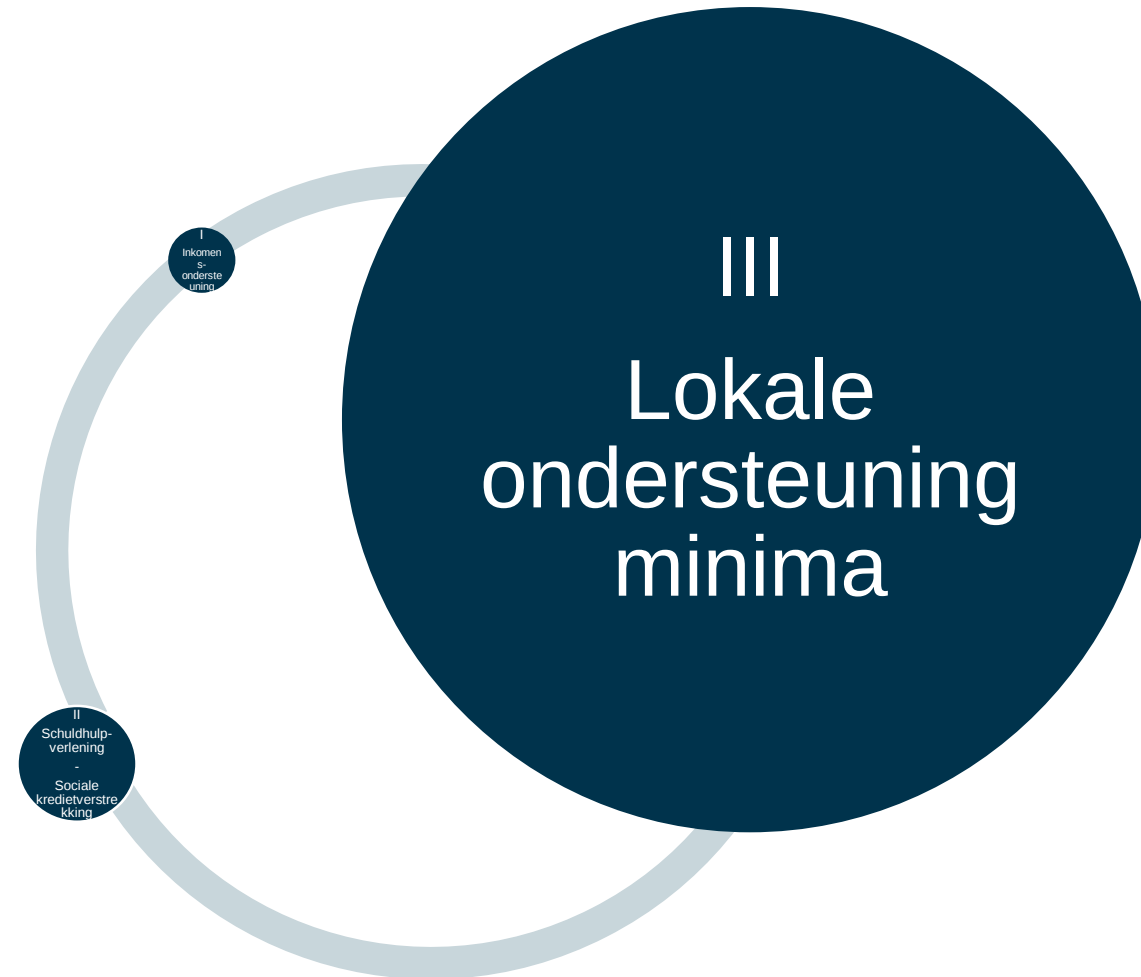
■ Schuldhelpverlening

■ Gemeentelijk armoedebeleid

Onderdelen gemeentelijke hulp

Sfeer van invloed

Tussenconclusies

- Beleid armoede is gericht op bestaanszekerheid (vangnet) en gelijke kansen, níet op bestrijding
- Bestrijding armoede (preventie en oplossen) vindt plaats op andere terreinen: goed onderwijs voor iedereen, werk dat loont, m.a.w. op de weg naar zelfredzaamheid
- Beleid schulden is wél gericht op bestrijding: preventie en hulp bij het oplossen of stabiliseren van schulden
- Voor bestaanszekerheid is vooral het Rijk verantwoordelijk (via toeslagen, bijstand), de gemeente is uitvoerend orgaan (voor bijstand)
- Voor schuldhelpverlening heeft de gemeente medebewind: de kaders worden gesteld door het Rijk, de gemeente voert uit binnen de gestelde kaders. De manoeuvreerruimte wordt smaller, het Rijk neemt grotere rol. Maastricht heeft de uitvoering belegd bij KBL. KBL bepaalt, in samenspraak met de gemeenten, de strategie.

Tussenconclusies

- De gemeente heeft met name invloed als het gaat om:
 - zorg, niet zijnde directe inkomensondersteuning (*caritas*)
 - gelijke kansen (meedoen)

De knoppen

- Inkomensondersteuning – gemeente heeft geen invloed, met enkele uitzonderingen op gebied van aanvullende inkomensondersteuning (bijzondere bijstand, individuele inkomenstoelage en studietoelage), bv verhoging of verlaging inkomensnorm (Maastricht hanteert nu 110% van minimum)
- Schuldhulpverlening – gemeente heeft minimale beleidsruimte, minimale uitvoeringsruimte: gemeente heeft invloed op strategie in kader gemeenschappelijke regeling en kan meer of minder inzetten op vroegsignalering en preventie (bijvoorbeeld financiële educatie)
- Lokale ondersteuning minima (gemeentelijk armoedebeleid):
 - kwijtschelding gemeenteheffingen (tot bepaalde inkomensnorm en vermogensnorm)
 - declaratieregeling
 - Subsidiëring en inkoop diensten van organisaties die:
 - ZORG (verzachting) geven aan mensen in armoede of met schulden (bv voedsel, een luisterend oor)
 - investeren in GELIJKE KANSEN (bv betaling contributie sportclub, schoolspullen):
 - ADVIES EN INFORMATIE geven (bv via de wijkservicepunten)

De knoppen

- Communicatie: tegengaan van non-gebruik door aandachtsgroepgericht te communiceren en een duidelijke, toegankelijke en onder de aandachtsgroep bekende vindplaats van regelingen in te richten (website Geldfit, digitale en papieren sociale kaart)
- Integraliteit:
 - wonen en verduurzaming (energiekosten): afspraken aantallen sociale huurwoningen en verduurzaming in prestatieafspraken met woningcorporaties, witgoedregeling
 - werk en re-integratie: bijvoorbeeld armoedeval verkleinen
 - onderwijs: tegengaan lage basisvaardigheden
- Wijkgerichte benadering: communicatie richten op en advies en informatie in wijken met lage sociaal-economische status

Wat gaan we
doen?

*Het proces naar nieuw
beleid*

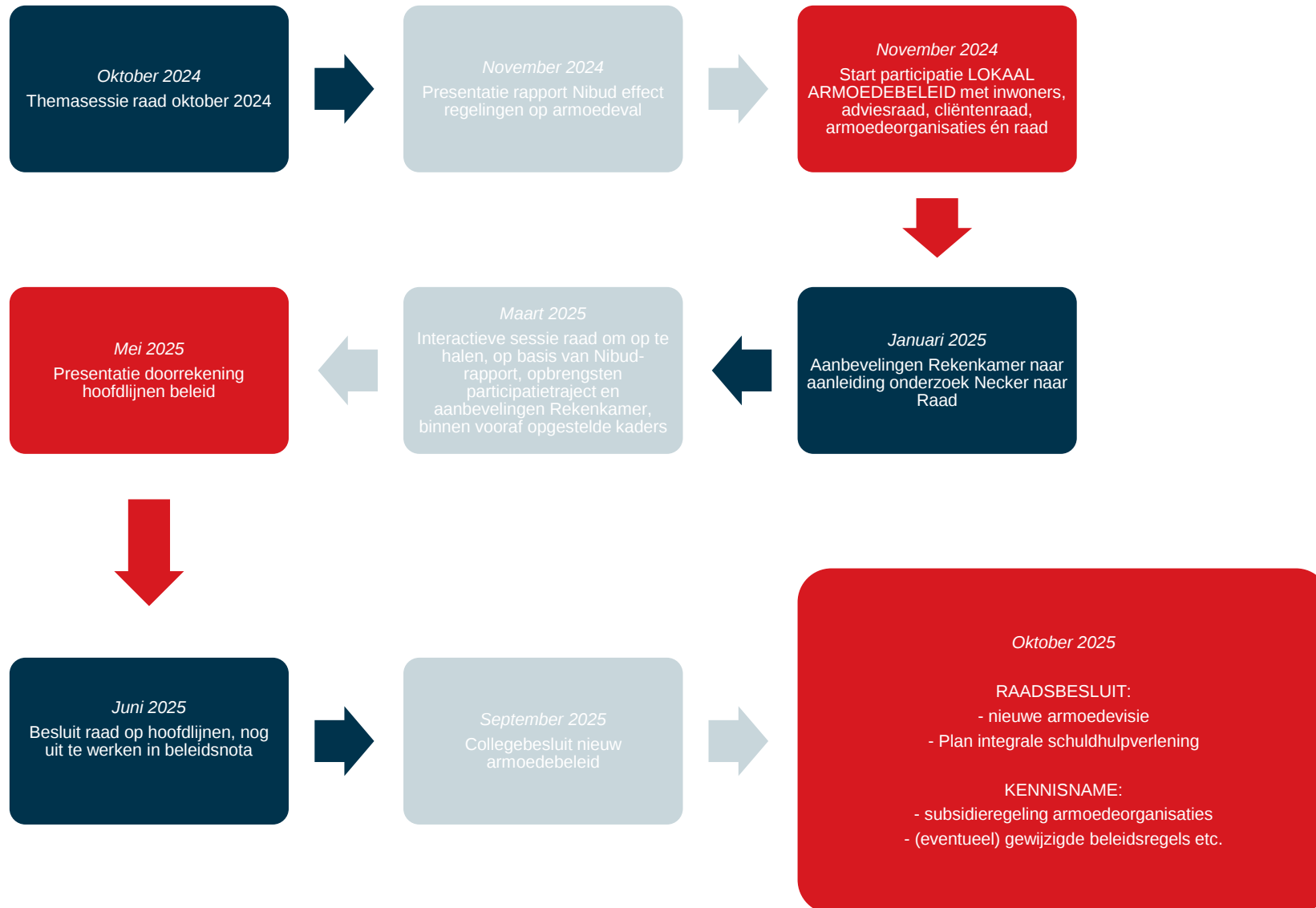

De uitgangspunten

- Bestaanszekerheid voor iedereen, gelijke kansen voor iedereen (sociale visie)
- Inkomensondersteuning (bestaanszekerheid): marginale beleidsruimte
- Schuldhelpverlening: beleid voor uitvoering wettelijke taak
- Focus op lokale ondersteuning minima:
 - armoedeverzachting, gelijke kansen, advies en informatie via partnerorganisaties
 - communicatie over regelingen
 - waar kan: integraal
 - wijkgericht
- Gelijke kansen voor kinderen in armoede centraal
- In licht van landelijke ontwikkelingen: Nationaal Programma Armoede en Schulden (regeerprogramma)

Het proces

Bedankt voor
uw aandacht

Zijn er nog vragen?